

- VFTAB er et program som å henter og viser vannføringskurver.
- Man kan redigere vannføringskurvene til intern bruk i programmet.
- Resultatet av disse hentingene kan vises som plott eller som formaterte tabeller.
- Det er også mulig å lagre resultatene på fil eller sende de til skriver.
- Det går an å hente punktsvermer fra dataseriene eller fra databasetabellen for vannføringsmålinger, for å vise disse punktene sammen med kurve-plottet.

Utseende til VFTAB

Henting av en vannføringskurve fra databasen

\bigcap	Hent fra databasen Hent fra fil
	Status: Ingen kurve valgt

For å hente en vannføringskurve fra databasen, trykker
man på knappen merket 'hent fra databasen', øverst i vinduet.

Det vil nå dukke opp et nytt vindu som ser slik ut;

Her vil man se standardvinduet for serie-valg. Under denne er en liten liste over generasjonsnummer. En serie kan ha flere generasjoner med vannføringskurve. Generasjon 0 er den som til en hver tid er gyldig nå. Merk at man ikke trenger å markere noe i denne listen. Programmet tar som default generasjon nummer 0.

Når serien er valgt kan man trykke 'OK'. Kurven skal nå hentes og puttes inn i hoved-vinduet.

Resultat av innhenting av kurve:

Etter at man har valgt serie og trykket 'OK' vil serievalgvinduet forsvinne, og hovedvinduet vil se ut som dette;

Fil innlesing- og utskrift

I stedet for å hente kurven fra databasen, kan man også hente inn kurven fra en fil. Filformatet kan man se ved å først hente inn en kurve fra databasen, og så trykke knappen 'filutskrift/redigering av kurve'. Da vil følgende vindu dukke opp;

Vi skal gjennomgå dette vinduet mer i detalj senere, men det man nå kan gjøre er å trykke på knappen 'lagre på fil', velge et filnavn og lagre denne filen. Filen kan nå i ro og mak editeres via *emacs* før man henter den inn igjen i VFTAB. (Man kan også redigere direkte i dette vinduet.)

Fil-innlesing

Denne filen har nå blitt lagret, og vi har avsluttet og startet opp igjen VFTAB, og trykket på knappen 'hent fra fil'.

Hent fra databasen	Filter	Hent fra databasen
Hont for fill	/usr/home/trr/*	
	Directories Files	Hent fra fil
Status: Ingen kurve valgt		Statust 2, 2, 0, 1001, 2
	deleted ingenwinman	31405. 2.2.0.1001.2
♦ Alle perioder	.elm kurve	♦ Alle perioder
🔷 Utvalgte perioder	.no.java is menul.gif	↓ Utvalgte perioder
	Selection	1 0//10/19:5 - 51/11/199/
Forandre visning Forskyve	/usr/home/trr/kurve	Forandre ujenino Bruskuva
☐ Hent punktsvermer/vannf.målinger		
Plott vannstand-vannføring	OK Filter Cancel	☐ Hent punktsvermer/vannf.målinger
Plott vannføring-vannstand		Plott vannstand-vannføring
Vannføringstabell		Plott vannføring-vannstand
	Filen kalte jeg 'kurve' så det	Vannføringstabell
Filutskrift/redigering av kurve	Then raile jeg ruive, sa uel	
Avslutt Hjelp	er den ieg henter frem igien i nest	2
		Ruslutt Hielp
	kiøring av VETAB.	iller iller

Ser nå at en kurve er blitt hentet. Kurven inneholder kun en periode, nemlig den perioden jeg hadde avmerket da jeg foretok lagringen. (Hvis 'alle perioder' hadde vært valgt da jeg lagret, ville samtlige perioder blitt overført til filen.)

Plotting av kurve

Det er to knapper for å vise kurven som et plott. Den ene heter 'plott vannstand-vannføring' og vil plotte vannstanden langs x-aksen og vannføring langs y-aksen. Den andre knappen, merket 'plott vannføring-vannstand', plotter vannføringen langs x-aksen og vannstanden langs y-aksen. (Personlig synes jeg det er mest fornuftig å plotte argumentet langs x-aksen og funksjonsverdien langs y-aksen, men en god del hydrologer er visst vant med det motsatte...)

I dette vinduet, kan man zoome, forandre linjevisningen, plotte logaritmisk, sende plottet til skriver, med mere.

Funksjonaliteten til plottevinduet er beskrevet i dokumentasjonen til DAGUT.

Tabell-utskrift

Sammenhørende vannstands- og vannførings-verdier kan vises som en tabell på skjermen. Dett gjøres ved å trykke på knappen merket 'vannføringstabell'. Følgende vindu vil da dukke opp; Informasjon omkrin

Tabell-utskrift 2, forandring av visning

Det kan hende at noe syntes de fikk for mye (eller for lite) i forrige skjerm. For eksempel kan det hende at vi ikke er interessert i vannføringer for urealistiske vannstander, eller steglengden (minst signifikante desimal) skal være større.

Man kan da trykke på knappen merket 'forandre visning'.

Her kan man forandre på høyeste og laveste vannstand som skal vises, samt steglengden. En kan også bestemme at man skal vise spesifikt avløp i stedet for vannføring.

Tabell-utskrift 3, forandring av visning

Resultatet blir en langt mer oversiktelig skjerm-utskrift. (Men med mindre informasjon!)

Merk at det man gjør i vinduet for forandring av visning også vil påvirke hva man får se i plotte-vinduet. I dette tilfellet er maksimal vannstand forandret, og det plottes spesifikt avløp i

stedet for vannføring.

Filutskrift og editering av kurve

Vi har tidligere sett på et vindu der man kan se kurvens parametere og foreta fil-utskrift. Vi skal nå se mer nøye på dette vinduet. Vi har hentet inn serien 2.2.0.1001.2 med alle dens perioder, slik som i starten av dette dokumentet. Vi trykker nå på knappen 'Filutskrift/editering av kurve'.

Editering av kurve

Hver kurve-periode er oppdelt i kurve-.segmenter. Hvert segment har en minimal og maksimal vannstand den er gyldig for. Hvis vannstanden ligger mellom de to gitte ekstremverdiene, beregnes vannføring ved;

 $Q = C * (H + Z)^e$

Her er Q vannføringen, C er en skaleringskontant, H er vannstanden, Z bestemmer null-nivået og e er en eksponent.

Hvis vi ønsker en annerledes vannføringskurve, kan vi gå inn i teksten i vinduet og forandre på denne, eller vi kan lagre teksten på en fil, redigere på denne og hente den inn igjen.

Hvis vi gjør forandringer i teksten i vinduet, skal knappen merket 'bruk' benyttes. Teksten blir da sendt tilbake til hovedprogrammet som en fil.

I dette tilfelle ser vi at høyde-grunnlaget for den tredje perioden er forskjellig fra høydegrunnlaget for de to andre. Vi kan forskyve den ned til 2.periodens høydegrunnlag slik;

Serie keys: 2.2.0.	,1001,2									
Period:07/10/1936 # min -0.63 0.75 Period:01/01/1958	00:00 - 31 max 0.75 10.75 00:00 - 31	L/12/1957 23 C 82,8326 195,531 L/12/1974 23	259 1,374 1,6462	Z 0,63 0,03		Serie keys: 2,2,0 Period:07/10/1936 # min -0,63	.1001.2 00:00 - 31 max 0.75	/12/1957 23 C 82.8326	:59 1.374	Z 0.63
# min -0,05 3,89	max 3,89 10	C 180,3 286,737	e 1.6505 1.3122	Z 0.05 0.05		0,75 Period:01/01/1958 # min -0.05	10.75 00:00 - 31 max z 99	195,531 /12/1974 23 C 190 Z	1,6462 :59 e 1,6505	0.03 Z
Period:15/05/1975 # min 146.588	00:00 - 31 max 153.5	/12/1997 23 C 214.097	:59 1,5205	Z -146,588	redigerer teksten	3.89 Period:15/05/1975 # min	10 00:00 - 31 max	286,737 /12/1997 23 C	1.3122 :59 e	0.05 Z
					tensterr	-0,05	6,862	214,097	1,5205	0.051

Editering av kurve - 2

Hvis vi nå trykker på 'bruk'-knappen, vil vinduet forsvinne, og vi er tilbake til hoved-vinduet. Vi kan nå trykke på 'plott vannføring-vannstand' og få opp alle tre kurvene.

Editering av kurve - 3

Akkurat det med å forskyve en kurve-periode kan gjøres enklere ved å merke av perioden og trykke på knappen merket 'forskyve'.

Vi har hentet inn kurve 2.2.0.1001.1 fra databasen igjen. Som vi så fra kurve-utskriften, skal den siste perioden forskyves 146.638 meter nedover. Vi merker nå den tredje perioden, og trykker på 'forskyve';

Det er mulig å få vist en vannføringskurve sammen med en punktskare eller punktsverm av vannstander og vannføringer hentet fra to serier i databasen. Dette kan være aktuelt i regulerte vassdrag, der sammenhengen mellom vannstand og vannføring ikke er entydig, men avhengig av regulanten. Skal se på vannføringen i stasjonen 'Funnefoss kraftverk' (2.412.0). Første kurve-perioden til stasjonen 'Skarnes' (2.122.0) skal representere den sammenhengen mellom vannstand og vannføring som det naturlig skulle ha været i kraftverket også. Vil derfor hente inn første perioden til 2.122.0.1001.1, vannstandsserie 2.122.0.1000.0 og vannføringsserien 2.412.0.1001.0.

Først hentes kurven, 2.122.0.1001.1. Første perioden til kurven trenger forskyvning på 148.42 meter, for å få samme høydegrunnlag som vannstands-serien.

Trykker så på 'toggle'-knappen merket 'Hent punktsvermer/vannføringsmålinger'.

		Hent vannf.målinger	Hent vannførings-	og vannstands-perioder
∲Alle perioder				
♦ Utvalgte perioder				Fjerne en punktsverm
1 01/01/1887 - 31/12/1978 2 01/01/1979 - 31/12/1983				
Forandre visning Forskyve				
📕 Hent punktsvermer/vannf.målinger	→			
		OK Avbryt		

I dette vinduet kan man hente inn punktsvermer fra tidsserier eller fra vannførings-målinger. I dette tilfelle skal vi hente fra tidsserier. Vi trykker da knappen merket 'Hent vannførings- og vannstands-perioder'. Vi vil da først få opp et vindu der vi kan hente en vannstands-periode fra en fil eller fra databasen. Når dette er gjort vil et tilsvarende vindu for innhenting av vannføring dukke opp. Nå dette er gjort, skal vi være tilbake til vinduet ovenfor, igjen.

Hent vannf,målinger Hent vannførings- og v Hent vannstand fra databasen Hent vannstand fra fil Status: Ingen serie valgt	I dette tilfelle ønsker vi å hente vannstandsperioden fra databasen.
Plott Skjermtabell Til fil	Seriearkiv: Historisk
Det vil nå dukke opp et vindu som i stil og basis- funksionalitet ligner på	Start-tid: 0-momentariverdiar 1-maksimusverdiar 1-maksimusverdiar 2-minimusverdiar 1-maksimusverdiar 2-minimusverdiar Valg av interpolasjonslengde: 4-endring 5-sum 5-sum 0 5-stidsuschengige momentarverdier 5-stidsuschengige momentarverdier
programmet FINUT.	K Adayt

Henter her inn serie 2.122.0.1000.0, 1/1-1980 til 31/12-1995 fra HYDAG_POINT (døgn-oppløsning).

Seriearkiv: Historisk 🖃 🗇 Variabel tidsoppløsning 🔶 Kontrollert Gammel ID 🔶 Bøgnarkiv 🕹 Ukontrollert Variabel tidsoppløsning (Skarmes) < Søk vha, delnavn	Hent vannstand fra databasen Hent vannstand fra fil
Vassdragsnummer Hovednummer Punktnummer Parameter Versjon 1 119 121 100 vannføring 121 121 121 119 121 121 121 111 121 121 121 111 121 121 121 111 123 7 Persifikt avløp 111 Dataseriekommentar: Skalert til kotehøyde 01,01,1887 til 31,12,1983. 17	Status: 2.122.0.1000.0 01/01/1980 00:00-31/12/19 Plott Skjermtabell Til fil Til fil
Start-tid: Stutt-tid: 0-momentanverdier 1/1-1380 31/12-1995 1/10-000 31/12-1995 31/12-1995 31/12-1995 3	Trykker på vannstandsinnhentings- vinduets 'OK'-knapp og får opp et nytt innhentingsvindu.

Hent vannføring fra databasen Hent vannføring fra fil Status: Ingen serie valgt	Dette innhentingsvinduet ser ut som det forrige, men her er det en vannføring-periode vi skal hente.
Skjermtabell	Seriearkiv: Historisk II
Til fil	2.412.0.1001.0 <= Søk vha. serie-id Funnefoss kraftverk <= Søk vha. delnavn
OK Avbrgt	Vassdragsnummer Hovednummer Punktnummer 3 4 4 415 5 416 6 7 Parameter 1001 vanifacting sum aolap spesifilt avlap 1006 0050 1005 1005
	Dataseriekommentar: Satt sammen av 2,412,0 ,1001,1 fra 01,01,1993 - 31,12,1995 og summen av 2,412,0,1008,1 og 2,412,0,1055,1 fra 01,0,1,199
Hent vannføring fra databasen Hent vannføring fra fil Status: 2,412,0,1001,0 01/01/1980 00;00-31/12/19	Start-tid: 0-momentanverdier 1/1-1980 31/12-199§ 31/12-199§ 0 Tids-oppløsning: Døgn av interpolasjonslengde: 4-mohing 5-sum 6-tidsus/hengige momentanverdier
Plott Skjermtabell Til fil	Hent vannf.målinger Hent vannførings- og vannstands-perioder
Når vannførings-perioden også er innhentet, kommer tilbake til punktsverm-vindu Ser nå at listen over punktsvermer har fått ett bidrag. Vi kan nå trykke på og komme tilbake til hoved vinduet.	<pre>?OK</pre>

Vi plotter nå kurven sammens med de innhentede punktene, og skalerer vannstanden til å være mellom 128 og 138 meter. Ser at vannføringsperioden stemmer relativt godt overens med vannføringskurven. (De høyeste vannføringene stammer fra flommen i 1995.)

Det finnes en tabell som inneholder grunnlaget for vannføringskurvene, selve vannførings-målingene. Tabellen heter 'stage_discharge' og inneholder sammenhørende vannstander og vannføringer, samt serie-nøkler, tidspunkt for målingen, hvem som utførte målingen, data-kvalitet og andre interessante opplysninger.

Hvis vi ønsker å plotte disse sammenhørende vannstander og vannføringer som en punktsverm sammen med selve kurven, gjøres det ved igjen å trykke på knappen merket 'Hent punktsvermer/vannføringsmålinger'. I skrivende stund inneholder ikke tabellen veldig mange vannførings-målinger, men for stasjonen 'Tysvær' (39.1.0), finnes det åtte slike målinger. Henter inn Tyværs vannføringskurve og går så til punktsverm-vinduet. Ser at Tysvær inneholder to kurve-perioder, så vi vil henter målingene for de to periodene separat.

Serievalg-komponent ↓	Krav til målingene som skal hentes _↓
Seriearkiv: Historisk > Yerlabel tidsoppleaning Kontrol > Døgnarkiv > Ul offra 33.1.0.1001.fl <= Søk vha. serie-id Tysver Vassdragsnummer Hovednummer Purktnummer Parameter 1001 vannføring sun avløp spesifikt avløp Serieitation Serieitation Dette er en dataserie. Dette er en dataserie. E	Hert Gammel ID illert Start-tid: Start-tid: Slutt-tid: Utført av: HJK OFU Kvalitetsnr <= 4 =
Hent. Fjern Detalj	
Fjerning av en m lista over måling OK-knappen trykkes når vi har de punktene vi ønsker.	aling fra er. båling fra er. båling fra målepunkter som tilhører serien og oppfyller kravene

I første omgang har vi ingen krav til målepunktene, så vi bruker ikke komponentene til høyre i vinduet. Trykker på 'Hent'-knappen og får opp følgende punkter i lista...

39,1,0,1001,1 25/02/1975 15:40	0.070 m ->	0.070 m^3/s	q=3 HJł	Hent
39,1,0,1001,1 17/10/1975 09;30	0,100 m ->	0,110 m^3/s	q=3 HJł	
39.1.0.1001.1 01/09/1977 10:30	0.235 m ->	0.070 m^3/s	q=3 OFI	J Fjern
39,1,0,1001,1 18/10/1979 17:10	0.345 m ->	0,180 m^3/s	q=3 OFI	J
39,1,0,1001,1 19/08/1980 15:00	0.130 m ->	0.020 m^3/s	q=3 OFI	JUetaljer
39,1,0,1001,1 13/05/1981 10:20	0.100 m ->	0.090 m^3/s	q=3 OFI	J
39,1,0,1001,1 03/07/1981 15:00	0.130 m ->	0.010 m^3/s	q=3 OFI	J
39,1,0,1001,1 11/05/1982 17:25	0,280 m ->	0,100 m^3/s	q=3 OFI	J

Vi kan nå avmerke en av disse målingene og så alle opplysningene som ligger i databasen om denne.

OK trykkes når vi har sett ferdig.

Vi ønsket å se på målinger tilhørende de to periodene for seg selv, så vi tar i første gang vekk de målinger som ikke tilhører andre-perioden (1976 og fremover).

39,1,0,1001,1 39,1,0,1001,1 39,1,0,1001,1 39,1,0,1001,1 39,1,0,1001,1 39,1,0,1001,1 39,1,0,1001,1 39,1,0,1001,1 39,1,0,1001,1	25/02/1975 17/10/1975 01/09/1977 18/10/1979 19/08/1980 13/05/1981 03/07/1981 11/05/1982	15:40 0 09:30 0 10:30 0 17:10 0 15:00 0 10:20 0 15:00 0 17:25 0	0.070 m -> 0.100 m -> 0.235 m -> 0.345 m -> 0.130 m -> 0.100 m -> 0.130 m -> 0.130 m ->	0.070 m^3/s 0.110 m^3/s 0.070 m^3/s 0.180 m^3/s 0.020 m^3/s 0.090 m^3/s 0.010 m^3/s 0.100 m^3/s	q=3 HJK q=3 HJK q=3 OFU q=3 OFU	<mark>Hent</mark>	
39.1.0.1001.1 39.1.0.1001.1 39.1.0.1001.1 39.1.0.1001.1 39.1.0.1001.1 39.1.0.1001.1 39.1.0.1001.1	17/10/1975 01/09/1977 18/10/1979 19/08/1980 13/05/1981 03/07/1981 11/05/1982	09:30 0 10:30 0 17:10 0 15:00 0 10:20 0 15:00 0 17:25 0	0,100 m -> 0,235 m -> 0,345 m -> 0,130 m -> 0,100 m -> 0,130 m -> 0,280 m ->	0,110 m^3/s 0.070 m^3/s 0.180 m^3/s 0.020 m^3/s 0.090 m^3/s 0.010 m^3/s 0.100 m^3/s	q=3 HJK q=3 OFU	<mark>Hent</mark>	
39,1.0,1001,1 39,1.0,1001,1 39,1.0,1001,1 39,1.0,1001,1 39,1.0,1001,1 39,1.0,1001,1	01/09/1977 18/10/1979 19/08/1980 13/05/1981 03/07/1981 11/05/1982	10:30 17:10 15:00 10:20 15:00 17:25	0.235 m -> 0.345 m -> 0.130 m -> 0.100 m -> 0.130 m -> 0.280 m ->	0.070 m^3/s 0.180 m^3/s 0.020 m^3/s 0.090 m^3/s 0.010 m^3/s 0.100 m^3/s	q=3 OFU q=3 OFU q=3 OFU q=3 OFU q=3 OFU q=3 OFU	Hent Fjern Detaljer	J

Vi har nå punkter som tilhører andre-perioden, og er fornøyd. Trykker derfor på 'OK'-knappen.

33.1.0.1001.1 03/07/1981 15:00 0.130 m -> 0.010 m^3/s q=3 OFU 33.1.0.1001.1 11/05/1982 17:25 0.280 m -> 0.100 m^3/s q=3 OFU	Hent vannf.målinger Hent vannførings- og vannstands-perioder
OK Avbryt	Vannf.målinger fra 39.1.0.1001.1
Trykker så på knappen merket 'Hent vannførings- målinger' igjen, for å hente målinger tilhørende første kurve-periode	
	OK Avbryt

Fjerner først samtlige punkter Fyller så ut ø	Serieerku: Historisk Viriabel tiddosplassing Kontrollet Somel II Seriettid: Superkiv Univailet Superkiv Superkiv	Ker 'Hent'
39,1,0,1001,1 25/02 39,1,0,1001,1 17/10	/1975 15:40 0.070 m -> 0.070 m^3/s q=3 HJK /1975 09:30 0.100 m -> 0.110 m^3/s q=3 HJK Fjern Detal	jer

Resultatet blir at vi får kun de punktene vi var ute etter, så vi trykker 'OK'-knappen.

Vi har hentet de to målings-settene vi var ute etter, og trykker 'OK' i punktsverm-vinduet.

Hent fra databasen
Hent fra fil
Status: 39.1.0.1001.1
 ✦ Alle perioder ◇ Utvalgte perioder
1 04/10/1974 - 05/08/1976 0 04/08/1976 -
Forandre visning Forskyve
Plott vannstand-vannføring
Plott vannføring-vannstand
Vannføringstabell
Filutskrift/redigering av kurve

Vi er tilbake i hoved-vinduet og kan foreta plotting.

Bruk av VTAB som modul

(Dette viser hvordan modularisering av vår programvare har hjulpet oss til å utvide funksjonaliteten til en rekke programmer.)

VFTAB er egentlig bygd på en modul som brukes i flere andre programmer også. Faktisk brukes den samme i VOLUMTAB også, for innhenting av magasinvolum-tabeller. Den blir også brukt i DAGUT og FINUT til å velge alternativ vannføringskurve, og i ROUTING-programmet til å bestemme routing-beregningens vannførings-kurve (og volum-tabell).

Avslutningsvis...

Det finnes også en dokumentasjon på programmet tilgjengelig fra VFTAB. Klikk på 'hjelp'-knappen for å se den

Her i fra kan man sende dokumentasjonen til skriver, eller sende programmereren en e-post.

Joond Reitan 6/8-1999